

Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 – Wereld: Globalisering en Turkije

1 maximumscore 1

tijd-ruimte compressie

2 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat

- Engelse en Amerikaanse bedrijven 'callcenters' in India vestigen omdat veel Indiërs Engels spreken 1
- Nederlandse bedrijven 'callcenters' in Turkije vestigen omdat er (geremigreerde) Turken wonen die Nederlands spreken 1

Opmerking

Antwoorden die alleen ingaan op het koloniale verleden van India dienen fout gerekend te worden.

3 maximumscore 3

- De verdeling van de beroepsbevolking over de sectoren: het aandeel van de primaire sector neemt af / het aandeel van de secundaire en/of de tertiaire sector neemt toe 1
- Het analfabetisme: het percentage analfabeten neemt af 1
- De natuurlijke bevolkingsgroei: de natuurlijke bevolkingsgroei neemt af/ het geboortecijfer daalt 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

4 maximumscore 4

• Het (zuid)oostelijk deel is de periferie • Juiste kaarten met toelichting zijn: – Kaart 123H Welvaart: In de periferie ligt het welvaartsniveau / het bbp per inwoner het laagst en dit is het geval in de regio's in het (zuid)oosten van Turkije. – Kaart 123E Binnenlandse migratie: Vanwege de geringe kansen op werk / de hoge werkloosheid is er in de periferie een vertrekoverschot en dit is het geval in de regio's in het (zuid)oosten van Turkije. – Kaart 123G Beroepsbevolking: In de periferie werkt een relatief groot deel van de beroepsbevolking in de landbouw / een relatief klein deel van de beroepsbevolking in de industrie en/of dienstverlening en dit is het geval in het (zuid)oosten van Turkije. – Kaart 123F Elektriciteitsverbruik: Vanwege de relatief geringe economische activiteiten/welvaart is het elektriciteitsverbruik in de periferie het laagst en dit is het geval in het (zuid)oosten van Turkije.	1 3

Opmerking

Alleen als zowel de kaart als de toelichting juist zijn dient 1 scorepunt te worden toegekend.

Opgave 2 – Wereld: Globalisering: Lee Cooper jeans

- 5 **maximumscore 1**
(handels)triade
- 6 **maximumscore 1**
De slotkoers van Tokyo, want die geeft voor de Londense beurshandelaren de meest recente trends in de ontwikkeling van de internationale koersen aan.
- 7 **maximumscore 1**
de lagere lonen / de lagere arbeidskosten in Tunesië
- 8 **maximumscore 1**
Uit het antwoord moet blijken dat Australië een centrumland is, maar toch grondstoffen levert.
- 9 **maximumscore 2**
- Vergaande globalisering: De onderdelen van één product (jeans) worden gemaakt in diverse landen / Veel werk dat vroeger in het westen werd gedaan, wordt nu gedaan in andere delen van de wereld 1
 - Homogenisering van de internationale consumentenmarkt: Jeans worden verkocht in zeer verschillende landen als het Verenigd Koninkrijk, Oekraïne, Maleisië en Dubai / worden wereldwijd verkocht 1
- 10 **maximumscore 2**
Uit de redenering moet blijken dat
- iedereen met toegang tot internet deze jeans kan bestellen 1
 - waardoor het verzorgingsgebied veel groter wordt / waardoor het verzorgingsgebied niet meer door een fysieke afstand wordt bepaald 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 3 – Aarde: Vesuvius

- 11 maximumscore 2**
 Uit de uitleg moet blijken dat:
- de taaie lava de kraterpijp(en) verstopt (oorzaak) 1
 - waardoor de druk in de vulkaan zeer hoog wordt (en er een explosie volgt) (gevolg) 1
- of
- taaie lava veel gas bevat (oorzaak) 1
 - waardoor veel opwaartse druk ontstaat (gevolg) 1
- 12 maximumscore 1**
 Uit het antwoord moet blijken dat de Vesuvius in dichtbevolkt gebied / vlakbij Napels / vlakbij een grote stad ligt.
- 13 maximumscore 3**
- De platen die betrokken zijn: De Apulische plaat / Afrikaanse plaat en de Euraziatische plaat 1
 - Het type plaatbeweging: Convergentie / subductie 1
 - De vulkaanvorm: Strato- / kegelvulkaan 1
- 14 maximumscore 2**
 Uit de beschrijving moet blijken dat
- een eerdere vulkaan uitbarstte/instortte, waarna de caldera van de Monte Somma ontstond 1
 - in de caldera (door hernieuwde toestroom van magma) de vulkaankegel van de Vesuvius ontstond 1
- 15 maximumscore 2**
 Uit de uitleg moet blijken dat
- bij een eruptie de magmahaard (geheel of gedeeltelijk) geleegd wordt (oorzaak) 1
 - waardoor het een tijd duurt voordat (door toevoer van magma) de druk in de magmahaard weer zo hoog is opgelopen dat het kan leiden tot een nieuwe eruptie (gevolg) 1

Opgave 4 – Aarde: Landschappen

16 maximumscore 3

- (foto) a - 3
- (foto) b - 4
- (foto) c - 6
- (foto) d - 2

indien vier juiste fotolocaties	3
indien drie juiste fotolocaties	2
indien twee juiste fotolocaties	1
indien één of geen juiste fotolocatie	0

17 maximumscore 1

de neerslag

18 maximumscore 2

Uit de uitleg moet blijken dat

- in het landschap van bron 2b de temperatuur in de warmste maanden hoger is dan in het landschap van bron 2c (oorzaak) 1
- waardoor in het landschap van bron 2b wel naaldbos/taiga kan bestaan en in het landschap van bron 2c niet (gevolg) 1

19 maximumscore 2

Uit de redenering moet blijken dat

- de taiga in noordelijke richting zal verschuiven 1
- omdat de temperatuur in het gebied in de toekomst zal stijgen 1

Opgave 5 – Ontwikkelingsland – Indonesië: Neerslagverdeling op Sulawesi

20 maximumscore 2

Juiste oorzaken zijn:

- de ligging dichtbij de evenaar/ITCZ
- de nabijheid van de zee
- de aanwezigheid van veel gebergten

per juiste oorzaak

1

21 maximumscore 3

Uit de beschrijving moet blijken dat

- in die periode ten noorden van Sulawesi de ITCZ / een lagedrukgebied ligt en boven Australië een hogedrukgebied ligt 1
- lucht stroomt van het hogedrukgebied naar de ITCZ / het lagedrukgebied 1
- en daarbij op het zuidelijk halfrond een afwijking naar links heeft (waardoor in het zuiden van Sulawesi een zuidoostelijke wind overheerst) en op het noordelijk halfrond een afwijking naar rechts heeft (waardoor in het noorden van Sulawesi een zuidwestelijke wind overheerst) 1

22 maximumscore 2

De juiste combinatie van factoren is:

- de aanlandige wind 1
- en de ligging aan de loefzijde van een gebergte / de aanwezigheid van een gebergte 1

Opgave 6 – Ontwikkelingsland – Indonesië: De beroepsbevolking van Indonesië

23 maximumscore 1

- A secundaire sector / industrie
- B tertiaire sector / dienstverlening
- C primaire sector / landbouw

Opmerking

Alleen als alle drie sectoren juist zijn, 1 scorepunt toekennen.

24 maximumscore 1

Nee, want de gegevens zijn relatief.

25 maximumscore 3

- op Java 1
- De juiste argumenten zijn:
- daar bevinden zich de grootste bevolkingsconcentraties/steden 1
 - daar bevinden zich relatief veel toeristische bestemmingen 1

26 maximumscore 2

Juiste redeneringen voor 'groeien' zijn:

- De urbanisatie(graad) zal toenemen 1
 - maar de groei van de (formele) werkgelegenheid in de steden blijft daarbij achter 1
- of
- De bevolking van Indonesië zal de komende jaren nog behoorlijk snel groeien 1
 - terwijl de groei van de (formele) werkgelegenheid minder groot zal zijn 1

Een juiste redenering voor 'krimpen' is:

- Als gevolg van economische groei zal er meer industrialisatie / een toename van de dienstverlening zijn 1
- waardoor meer mensen een formele baan kunnen krijgen / minder mensen hun toevlucht hoeven te zoeken tot werk in de informele sector 1

27 maximumscore 2

- Bali: Het aandeel werkenden in de tertiaire sector is groter dan het gemiddelde van heel Indonesië, omdat veel mensen werken in het toerisme 1
- Irian Jaya / Papua: Het aandeel werkenden in de primaire sector is groter dan het gemiddelde van heel Indonesië, omdat veel mensen in de zelfvoorzienende landbouw of de mijnbouw werken / er nauwelijks sprake is van industrialisatie 1

Opgave 7 – Leefomgeving: Waterbeleid Hondsbroeksche Pleij

28 maximumscore 2

Juiste redeneringen zijn:

- Als er bovenstrooms van Nederland maatregelen worden genomen om water vast te houden / ruimte voor de rivier te maken 1
 - zal dit leiden tot minder hoge piekafvoeren in Nederland 1
- of
- Nederland ligt stroomafwaarts van de andere Rijnsoeverstaten 1
 - en is dus afhankelijk van de maatregelen die deze staten willen nemen om water vast te houden / ruimte voor de rivier te maken 1

29 maximumscore 1

De aanleg van een hoogwatergeul. / Het landinwaarts verplaatsen van de waterkerende dijk.

30 maximumscore 2

Uit de redenering moet blijken dat

- bij hoogwater in de Rijn de stuw bij Driel helemaal geopend is 1
- zodat de waterverdeling dan op een andere manier geregeld moet worden 1

31 maximumscore 1

bij Pannerden / op de splitsing van de Waal en het Pannerdensch Kanaal

32 maximumscore 2

Juiste functies zijn:

- natuur(ontwikkeling)
- recreatie
- veeteelt

per juiste functie 1

Opgave 8 – Leefomgeving: 'Brainport' Eindhoven

33 maximumscore 2

Juiste manieren zijn:

- De aanwezigheid van hoogopgeleid en goed betaald personeel vergroot het draagvlak voor voorzieningen in de regio.
- Hightech industrie trekt weer andere bedrijvigheid aan.

per juiste manier

1

34 maximumscore 2

Juiste redenen zijn:

- Amsterdam heeft een meer internationale uitstraling dan Eindhoven.
- Amsterdam heeft meer kennis/diensten op gebied van financiën/reclame.
- Amsterdam heeft een grote internationale luchthaven en Eindhoven niet.
- In Amsterdam zijn meer luxe hotels, chique restaurants en culturele voorzieningen als musea die door (internationale) zakenrelaties benut kunnen worden.

per juiste reden

1

35 maximumscore 2

Juiste redenen zijn:

- De aanwezigheid van onderwijsinstellingen als de Technische Universiteit Eindhoven / de aanwezigheid van veel technisch hoog opgeleid personeel
- De aanwezigheid van veel andere bedrijven met vergelijkbare onderzoeks- en ontwikkelactiviteiten
- De goede samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en onderwijsinstellingen

per juiste reden

1

36 maximumscore 2

Juiste redenen zijn:

- De beschikbaarheid van kennis wordt steeds groter in India.
- De Indiase economie groeit snel / India is een grote groeiemarkt.

per juiste reden

1

Bronvermeldingen

Opgave 1

bron 1 vrij naar: <http://www.transcity.com/2006/06/29>

bron 2 vrij naar: NOS journaal, 24 november 2008

Opgave 2

bron 1 en 2a vrij naar: Knox, P.L. en S.A. Marston, Human Geography, Places and Regions in Global Context, New York, 2010

bron 2b vrij naar: <http://www.leecooper.com/stockists>

Opgave 3

bron 1 bron: Scarth, A., Vesuvius a biography, Princeton University Press, 2009

bron 2 vrij naar: Marshak, S., Earth: portrait of a planet, 3ed. W.W. Norton & Company, 2008

Opgave 4

bron 1 vrij naar: <http://kantan-net.main.jp/worldmap>

bron 2a vrij naar: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/62>

bron 2b vrij naar: <http://lamaisondalzaz.files.wordpress.com/2009/08>

bron 2c vrij naar: <http://www.bio.miami.edu/dana/pix>

bron 2d vrij naar: <http://tanzafacts.0000.dk/wordpress/wp-content/gallery>

Opgave 6

bron 1 vrij naar: Wereldbank en Statistic Yearbook of Indonesia, 2009

Opgave 7

bron 1 vrij naar: de Volkskrant, 31 januari 2012 en Rijkswaterstaat

bron 2 vrij naar: <https://beeldbank.rws.nl>

Opgave 8

bron 1 bron: Cito

bron 2 bron: Atlas van het Onderwijs